

Assistentie in wonen, zorg en welzijn 2025-2026

BK3_01.04

De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.

Beheersingsniveau: toepassen

Basiszorg en ondersteuning 2025-2026

BK3_01.04

De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.

Beheersingsniveau: toepassen

BK3_02.09

De leerlingen handelen volgens de professionele gedragscode.

Beheersingsniveau: toepassen

BK3_02.09.04

De leerlingen gaan op empathische wijze om met cliënten.

- visie op zorg, holistische visie op de mens: de generalistische benadering in zorg en ondersteuning, kwaliteit van leven, pedagogisch raamwerk
- afstand en nabijheid, aandacht
- welbevinden en betrokkenheid
- zorgnood
- draaglast en draagkracht
- geen waardeoordeel
- empowerment
- onvoorwaardelijke positieve aanvaarding
- cultuursensitief handelen

Gezondheidszorg D/2024/13.758/264

LPD 10

De leerlingen handelen ergonomisch rekening houdend met de eigen ergonomie en de ergonomie van de cliënt.

Tweede graad: Ergonomisch handelen (II-MaWe-da LPD 13), Bewegingsfysiologie (II-MaWe-da LPD 37, LPD 38)

Wenk: Je kan dit doel theoretisch onderbouwen vanuit leerplandoelen 32 en 33.

Wenk: Je kan vanuit situatieschetsen of met het behulp van checklists leerlingen stil laten staan bij verplaatsingstechnieken, hun houding, de werkpostschikking, het hanteren van hulpmiddelen, het stimuleren van de zelfredzaamheid van de cliënt, het zorg dragen voor het comfort van de cliënt bij verplaatsingen ...

Wenk: Je kan bij de start van de stages een workshop organiseren omtrent ergonomie in de zorg.

Wenk: In samenhang met andere doelen kan je bv. werken rond efficiëntie als onderdeel van ergonomie. Via casussen kan je leerlingen leren dat ze door het goed plannen en voorbereiden van een zorg de efficiëntie van de zorg kunnen verhogen en de belasting van de verzorgende kunnen verlagen.

Wenk: Je kan de voorkennis van leerlingen over het bewegingsstelsel activeren in relatie tot het werken rond preventie en ergonomie.

Basiszorg en ondersteuning D/2024/13.758/298

LPD 1

De leerlingen handelen belevingsgericht vanuit een holistische, emancipatorische en dynamische mensvisie.

Tweede graad: Holistische houding; emancipatorische benadering; assen van diversiteit; belevingsgerichte houding; informeren naar wensen en behoeften; ICF; patronen van Gordon (II-ZoWe-a LPD 1+, 2+)

Wenk: Belevingsgericht en holistisch handelen wordt in een nieuwe, professionele, context toegepast. Vanuit een belevingsgerichte en respectvolle houding wordt de aandacht gevestigd op de autonomie van de cliënt als volwaardig betrokken persoon.

Wenk: De leerlingen lichten toe hoe ze belevingsgericht en holistisch werken in de praktijk gestalte geven en handelen ernaar. Het belang van het belevingsgericht werken binnen een professionele relatie krijgt een centrale plaats en wordt aangebracht in samenhang met verschillende andere doelen. De leerlingen gaan na hoe ze bij het uitvoeren van verschillende technische handelingen aandacht besteden aan het belevingsgericht werken. Ze passen de verschillende aspecten toe en kunnen toelichten hoe ze zichtbaar zijn voor anderen.

Wenk: Binnen een zorg- en ondersteuningscontext spreekt men vaak van warme zorg voor cliënten. Een belevingsgerichte aanpak is een concretisering van die warme zorg. Er kunnen daarvoor verschillende referentiekaders worden gebruikt. Belangrijk is dat je steeds met hetzelfde kader blijft werken binnen de studierichting.

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanreiken in samenhang met algemene principes van gezondheidsbevordering (LPD 17). In dat doel zullen de leerlingen de systematiek van de patronen van Gordon of ICF hernemen om die holistische kijk waar te kunnen maken en geen aspecten van de cliënt buiten beeld te houden.

Wenk: Je kan leerlingen bijbrengen dat ze in de verschillende professionele contexten een sterk uiteenlopende groep cliënten kunnen ontmoeten. Dat vraagt een grondhouding van openheid voor diversiteit. Je gaat op zoek naar objectiveerbare criteria die de leerlingen houvast bieden om voldoende rekening te kunnen houden met diversiteit. Dat kan verschillen naargelang de context. Je kan de assen van diversiteit (gender, overtuiging, sociale klasse, cultuur ...) in die uiteenlopende contexten toepassingsgericht gebruiken en leerlingen uitdagen na te denken over hun openheid rond diversiteit. De leerlingen moeten ervaren dat diversiteit geen statisch gegeven is maar dat verschillende maatschappelijke evoluties ervoor zorgen dat ze zich steeds opnieuw moeten aanpassen. Daartoe kan je het kader van het kruispuntdenken gebruiken. Het nodigt uit tot inclusief denken waarbij het indelen van mensen in vakjes achterwege wordt gelaten. De leerlingen nemen een open houding aan waardoor ze aangeven te willen groeien in diversiteit. Ze interesseren zich voor wat mensen belangrijk vinden en zijn bereid hun handelen daarop in te stellen als dat professioneel en/of intermenselijk wenselijk is. De leerlingen maken hun groei in diversiteit zichtbaar in de wijze waarop ze hun taken verrichten en in interactie gaan met cliënten.

Wenk: Je biedt dit leerplandoel aan in samenhang met reflecteren (LPD 13) zodat leerlingen zich in alle omstandigheden ook bewust worden van het belang van die begrippen als onderdeel van kwaliteitsvol werken. Je maakt ook samenhang met de verschillende uitvoerende handelingen zoals maaltijden bereiden (LPD 23), reinigen en onderhouden van leefomgeving (LPD 26), ondersteunen bij administratieve handelingen (LPD 27) maar ook met de leerplandoelen die het pedagogisch handelen vormgeven (LPD 28).

LPD 28

De leerlingen brengen wensen en behoeften, beperkingen en mogelijkheden van cliënten in verschillende levensfasen in kaart.

Duiding: Er wordt een gestructureerd referentiekader gebruikt om wensen en behoeften, beperkingen en mogelijkheden in kaart te brengen. Daarbij houdt men rekening met de verschillende levensfasen waarin kinderen of volwassenen zich bevinden. Het verzamelen van deze gegevens moet de opstap naar interventies of (ped)agogisch handelen op een gerichte wijze mogelijk maken.

Wenk: Je kan dit leerplandoelen aanreiken in samenhang met een holistische kijk op de mens (LPD 1).

Wenk: Bij aanvang van de derde graad hebben de leerlingen nog nood aan het volgen van een leidraad. Doorheen de graad groeien ze naar een houding waarbij ze steeds meer spontaan nieuwe behoeften of belemmeringen in kaart brengen zodat dat een dynamisch gebeuren wordt. Dit leerplandoel kan je aanbieden in samenhang met observeren en rapporteren (LPD 3).

LPD 32

De leerlingen lichten veranderingen in de fysieke, cognitieve en socio-emotionele ontwikkeling van volwassenen toe.

Tweede graad: Levensloophasen; mijlpalen in ontwikkeling; correct observeren; gepaste vrije tijdsacties (II-ZoWe-a LPD 31)

Wenk: De leerlingen lichten de evolutie in ontwikkeling van volwassenen over de verschillende levensfasen toe. Daarbij komen zowel de fysieke, cognitieve, socio-emotionele als morele ontwikkeling aan bod. Ze maken een koppeling met de context waarin de cliënt zich bevindt en gaan na in welke mate de omgeving een impact heeft op die ontwikkeling of welke factoren hierin een cruciale rol spelen. De leerlingen signaleren vanuit hun observaties eventuele veranderingen bij de cliënt aan andere zorgverleners.

Wenk: Je kan leerlingen stimuleren ontwikkeling holistisch te bekijken (LPD 1). Je kan werken rond veranderingen op fysiek en cognitief vlak in relatie tot veroudering zoals achteruitgang van zintuigen en geheugen, reactiesnelheid, risico op vallen ... Op socio-emotioneel vlak kunnen veranderingen in sociale relaties, veranderingen n.a.v. ziekte of rouw en veranderingen m.b.t. het wonen of leven in een zorgcontext aan bod komen.

Wenk: Je kan morele ontwikkeling op een laagdrempelige wijze introduceren bij leerlingen door gevoelens en gedachten van volwassenen te koppelen aan achterliggende normen en waarden. De leerlingen verwerven inzicht in de reactie van cliënten op basis van die achterliggende normen en waarden die zich bij elke persoon ontwikkelen. Ze gaan na op welke wijze ze op hun beurt reageren en ervaren de samenhang met de eigen morele ontwikkeling of normen en waarden. Je kan dat aanbieden in samenhang met reflecteren (LPD 13). Je kan leerlingen stimuleren veranderingen in ontwikkeling sterk te objectiveren en los te maken van een beoordeling van de persoon. De leerlingen worden zich bewust van de impact van normen en waarden die ze niet delen op hun functioneren en hun denken over anderen.

Wenk: Voor dit leerplandoel kan je met concrete casussen werken waarbij ook leerlingen een inbreng kunnen hebben op basis van eigen ervaringen in de professionele of privésfeer. Je kan dit leerplandoel aanreiken in samenhang met observeren, rapporteren en signaleren (LPD 3).

Assistentie in wonen, zorg en welzijn D/2024/13.758/297

LPD 1

De leerlingen handelen belevingsgericht vanuit een holistische, emancipatorische en dynamische mensvisie.

Tweede graad: Holistische houding; emancipatorische benadering; assen van diversiteit; belevingsgerichte houding; informeren naar wensen en behoeften; ICF; patronen van Gordon (II-ZoWe-a LPD 1+, 2+)

Wenk: Belevingsgericht en holistisch handelen wordt in een nieuwe, professionele, context toegepast. Vanuit een belevingsgerichte en respectvolle houding wordt de aandacht gevestigd op de autonomie van de cliënt als volwaardig betrokken persoon.

Wenk: De leerlingen lichten toe hoe ze belevingsgericht en holistisch werken in de praktijk gestalte geven en handelen ernaar. Het belang van het belevingsgericht werken binnen een professionele relatie krijgt een centrale plaats en wordt aangebracht in samenhang met verschillende andere doelen. De leerlingen gaan na hoe ze bij het uitvoeren van verschillende technische handelingen aandacht besteden aan het belevingsgericht werken. Ze passen de verschillende aspecten toe en kunnen toelichten hoe ze zichtbaar zijn voor anderen.

Wenk: Binnen een zorg- en ondersteuningscontext spreekt men vaak van warme zorg voor cliënten. Een belevingsgerichte aanpak is een concretisering van die warme zorg. Er kunnen daarvoor verschillende referentiekaders worden gebruikt. Belangrijk is dat je steeds met hetzelfde kader blijft werken binnen de studierichting.

Wenk: Je kan dit leerplandoel aanreiken in samenhang met algemene principes van gezondheidsbevordering (LPD 17). In dat doel zullen de leerlingen de systematiek van de patronen van Gordon of ICF hernemen om die holistische kijk waar te kunnen maken en geen aspecten van de cliënt buiten beeld te houden.

Wenk: Je kan leerlingen bijbrengen dat ze in de verschillende professionele contexten een sterk uiteenlopende groep cliënten kunnen ontmoeten. Dat vraagt een grondhouding van openheid voor diversiteit. Je gaat op zoek naar objectiveerbare criteria die de leerlingen houvast bieden om voldoende rekening te kunnen houden met diversiteit. Dat kan verschillen naargelang de context. Je kan de assen van diversiteit (gender, overtuiging, sociale klasse, cultuur ...) in die uiteenlopende contexten toepassingsgericht gebruiken en leerlingen uitdagen na te denken over hun openheid rond diversiteit. De leerlingen moeten ervaren dat diversiteit geen statisch gegeven is maar dat verschillende maatschappelijke evoluties ervoor zorgen dat ze zich steeds opnieuw moeten aanpassen. Daartoe kan je het kader van het kruispuntdenken gebruiken. Het nodigt uit tot inclusief denken waarbij het indelen van mensen in vakjes achterwege wordt gelaten. De leerlingen nemen een open houding aan waardoor ze aangeven te willen groeien in diversiteit. Ze interesseren zich voor wat mensen belangrijk vinden en zijn bereid hun handelen daarop in te stellen als dat professioneel en/of intermenselijk wenselijk is. De leerlingen maken hun groei in diversiteit zichtbaar in de wijze waarop ze hun taken verrichten en in interactie gaan met cliënten.

Wenk: Je biedt dit leerplandoel aan in samenhang met reflecteren (LPD 13) zodat leerlingen zich in alle omstandigheden ook bewust worden van het belang van die begrippen als onderdeel van kwaliteitsvol werken. Je maakt ook samenhang met de verschillende uitvoerende handelingen zoals maaltijden bereiden (LPD 23), reinigen en onderhouden van leefomgeving (LPD 26), ondersteunen bij administratieve handelingen (LPD 27) maar ook met de leerplandoelen die het pedagogisch handelen vormgeven (LPD 28).

LPD 10

De leerlingen handelen ergonomisch rekening houdend met de eigen ergonomie en de ergonomie van de cliënt.

Tweede graad: Ergonomische maatregelen in thuis- en de schoolcontext. Correcte ergonomische opstelling (II-ZoWe-a LPD 11)

Wenk: De ergonomische maatregelen worden toegepast in een professionele context. Leerlingen hebben ook aandacht voor het welbevinden van de cliënt. Ze gaan op zoek naar een correct evenwicht tussen aandacht voor de eigen veiligheid en voor het comfort van de client. Zo zullen de leerlingen bij een ergonomische werkpostschikking ook rekening houden met de eventuele problematiek van de client (CVA, verminderd gezichtsvermogen ...). De gezondheid van de leerlingen staat centraal. Het belang en de rol van de specifieke context worden telkens meegenomen.

Wenk: Leerlingen gebruiken verplaatsingstechnieken en hef- en tiltechnieken in functie van de doelgroep (kinderen versus volwassenen). Je kan aandacht besteden aan de werkwijze en het materiaal die een impact hebben op het welbevinden van de cliënt. Zo is werken op kindhoogte ook een pedagogisch principe. Je kan dat aspect in samenhang met pedagogische vaardigheden aanbrengen (LPD 28).

Wenk: De leerlingen verdiepen zich in het effect van die ergonomische maatregelen op de eigen gezondheid. Zowel de korte als de lange termijn komen aan bod. Je kan dit leerplandoel aanbieden in samenhang met veiligheid (LPD 9) en arbeidsongevallen en beroepsziekten.